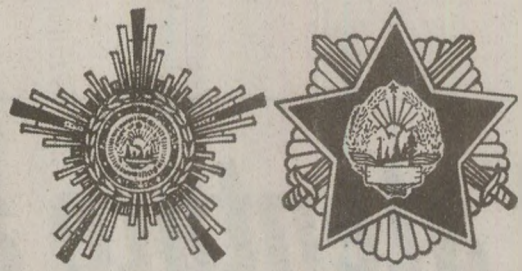

Scinteia

JURNALUL ROMÂNIEI 1989 - ACUM DOUĂZECI DE ANI

Numărul 269

Vineri, 13 noiembrie 2009 - Luni, 13 noiembrie 1989

DISTRIBUIT ÎMPREUNĂ CU JURNALUL NAȚIONAL

JURNALUL ZILEI

Nicolae Ceaușescu a acordat un interviu lui Reynaldo Alvarez Cordero, corespondentul la București al Agenției cubaneze de știri „Presa Latina”. Secretarul general al PCR a trimis condoleanțe omologului său spaniol, la moartea lui Dolores Ibaruri. Muncitorii de la CLMR Turda au început „Săptămâna-record în producție”.

Ceaușescu a acordat un interviu presei cubaneze

Nicolae Ceaușescu l-a primit pe Reynaldo Alvarez Cordero, corespondentul la București al Agenției cubaneze de știri „Presa Latina”. Interviul a avut loc cu scopul

unui interviu pentru respectiva agenție. În preajma Congresului al XIV-lea, liderul român se ferea de vizita gazetarilor din țările occidentale, care i-ar fi pus întrebări incomode privind respectarea drepturilor omului și căderea liderilor comunisti din jur.

(Continuare în pag. a II-e)

CEAUȘESCU A DORIT SĂ PUNĂ „PROBLEMA BASARABIEI” LA CONGRES

În ședința Comitetului Politic Executiv de la 13 noiembrie 1989, Nicolae Ceaușescu a propus un subiect neobișnuit dezbaterii plenului - „probleme legate de Moldova sovietică”. Criticat tot mai des de Mihail Gorbaciov pentru faptul că nu era adept al Perestroiciei, secretarul general al PCR încerca să intimideze conducerea sovietică prin readucerea în discuție a Pactului Hitler-Stalin din 1939 și statutului etnicilor români dintre Prut și Nistru. În cadrul discuției, Ceaușescu a făcut un istoric al convorbirilor sale cu liderii de la Kremlin pe tema Basarabiei, din care reieșea că Gorbaciov era la fel de „refractor” ca și Hrușciov sau Brejnev. (I.T.)

Tov. Nicolae Ceaușescu: Vreau să ridic, în fața Comitetului Politic Executiv, încă o problemă, care nu urmează să o punem în Congres, nici public, deocamdată, dar față de care trebuie să adoptăm o poziție mai clară. Este vorba despre probleme legate de Moldova sovietică.

Ați citit cu toții informațiile și ce se întâmplă acolo. Am atras atenția tovarășilor că trebuia să le publice în presă și va trebui să publicăm, dar noi nu putem să nu luăm nici un fel de poziție în această problemă, având în vedere în primul rând, că problema Basarabiei este legată de acordul cu Hitler, de acordul dintre Uniunea Sovietică și Hitler. Anularea acestui acord, în mod inevitabil, trebuie să pună și problema anulării tuturor acordurilor care au avut loc, inclusiv să se soluționeze, în mod corespunzător, problema Basarabiei și Bucovinei de Nord.

Va trebui să discutăm în Uniunea Sovietică această problemă în perioada imediat următoare.

De altfel, în timpul lui Hrușciov am mai discutat această problemă. Când ne-am întors din China, în martie 1964, ne-am întâlnit cu el. Și, între alte probleme, legat de relațiile cu China, am discutat și problema Basarabiei. El nu a respins-o, dar am convenit, de altfel, să se întâlnească delegațiile celor două partide - și s-au întâlnit - dar au

Nicu Ceaușescu și Petru Lucinschi, „tinerile speranțe” ale comunismului din România și Moldova sovietică, s-au întâlnit cu prilejul primei vizite a unei delegații oficiale a PCR la Chișinău, în august 1976. FOTO: Arhivele Naționale

intervenit probleme cunoscute în legătură cu Hrușciov și nu s-a făcut nimic. Asta a fost.

În 1965 în întâlnirea pe care am avut-o cu Brejnev, am discutat, de asemenea, problema aurlui și a tezaurului nostru, pe care România îl are în Uniunea Sovietică și despre care există un decret semnat de Lenin, prin care se spune că aparține poporului român și că va fi restituit atunci când în România va fi pu-

terea muncitorilor și țărănilor.

Am întreb, sunt și stenogramele, dacă consideră că în România nu este încă puterea muncitorilor și a țărănilor? Sigur, atunci a avut o poziție favorabilă Sealeapin, care a spus că tovarășii români au dreptate, dar trebuie să se analizeze și să vedem cum să soluționăm această problemă. Ceilalți, inclusiv Brejnev au spus că aurul s-a pierdut. Pe mine nu mă interesează că s-a pierdut sau

ce au făcut cu el, pentru că a un moment dat, ne-au spus că l-au luat „albii”.

Tov. Elena Ceaușescu: Albii erau tot acolo.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Nu mă interesează cine l-a luat.

Tov. Elena Ceaușescu: Să ne dea de la ei.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Pe noi nu ne interesează asta.

În primul rând că Lenin a semnat

acest decret în 1921, după ce s-a terminat cu albi. Este adevărat că nu am mai reluat această discuție.

Am vrut, la un moment dat, să discutăm această problemă și cu Mihail Gorbaciov, dar nu au fost condiții și am spus s-o lăsăm ceva mai târziu. Sigur, într-o formă sau alta va trebui să reluăm și problema Basarabiei.

(Continuare în pag. a IV-e)

ULTIMUL CPEX

Gheorghe Pană, strungarul-ministru

Funcții deținute la 22 decembrie 1989: membru al CC al PCR (din 1969) și al CPEX al CC al PCR (din 1974); vicepreședinte al Consiliului de Stat (din 1985); președinte al Comitetului pentru Problemele Consiliilor Populare (din 1986); deputat al Marii Adunări Naționale, ales în circumscripția Tudor Vladimirescu din municipiul București (din 1985).

Decorafii: Ordinul Muncii, de două ori; Ordinul „Steaua Republicii Populare Române”, clasa a V-a; Ordinul Republicii Socialiste România; Ordinul „23 August”, titlul de Erou al Muncii Socialiste; Medalia „A 40-a aniversare a revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă”; „Drapelul de stat” clasa a III-a a RPD Coreene.

Construcția dosarului: Cele mai recente documente din dosarul de cadre al lui Gheorghe Pană sunt referate medicale (anii 1969-1971). S-au mai păstrat, de asemenea, numeroase acte specifice, precum autobiografii (realizate în 1947, 1948, 1949, 1951, 1958), chestionare pentru evidența cadrelor (1949, 1958), caracterizări din partea partidului (1951, 1954, 1965). O pondere semnificativă revine referințelor din partea colegilor de partid și de serviciu (nu mai puțin de 35!). S-au cules și păstrat și zeci de declarații despre rudele sale atât din partea sa, cât și din partea soției. Fișe despre frați, unchi, mătuși, cumnate, socri și câte și mai câte rude, mai mult sau mai puțin apropiate, se păstrează la dosarul lui Gheorghe Pană.

Date biografice: Născut la 17 (în alte surse 9 sau 12) aprilie 1927, în comuna Gherghița, județul Prahova. Naționalitate: română. Provenea dintr-o familie de țărani săraci. Tatăl său a decedat în 1947. Mai avea trei frați (un muncitor, un țăran cooperativ și un croitor) și o soră (țărăncă). La 14 ani s-a angajat ucenic la Rafinaria Româno-Americană, din Ploiești, unde a învățat meseria de strungar. După 23 august, s-a înscris în Sindicat. În primăvara anului 1945 a fost concediat de la întreprindere. S-a angajat imediat la Rafinaria Vega, iar după un an s-a întors la primul loc de muncă. Fiind încadrat în serviciu, nu a mai satisfăcut stagiul militar.

(Continuare în pag. a III-e)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

În secuime deschideam geamul, să nu ne doboare căldura

Așa povestește mama despre 1989, când era profesoară în secuime, la Miercurea-Ciuc:

„Amintiri din 1989. Sau din 1986, sau 1988... Întâmplările anilor din urmă ai «Epopiei Ceaușescu» ies din cufuțele lor de timp, se suprapun, se amestecă, zilele sunt cam la fel și nu mai știu din ce an era episodul în care mă băteam pentru găuri de pui sau picioare de porc, mergeam pe șantier cu copiii după mine, amestecam româna cu maghiara la magazinul de electrice... Evenimentele semnificative, întâmplări care ar merita să rămână în memo-

ria copiilor... poate și a nepoților, țin strict de viața de zi cu zi, de terminarea facultății și repartitie (cât mai departe de casă, de preferință, adică așa prefera partidul, nu împričinații), de nașterea copiilor, de nebunia supraviețuirii în niște vremuri pe care ne străduim să le uităm.

Nu știu ce înseamnă întâmplări pe care merită să le povestești, ceva deosebit, ceva care să îți fi influențat în mod dramatic viața. Din fericire, nu am asemenea amintiri.

(Continuare în pag. a II-e)

CALENDAR

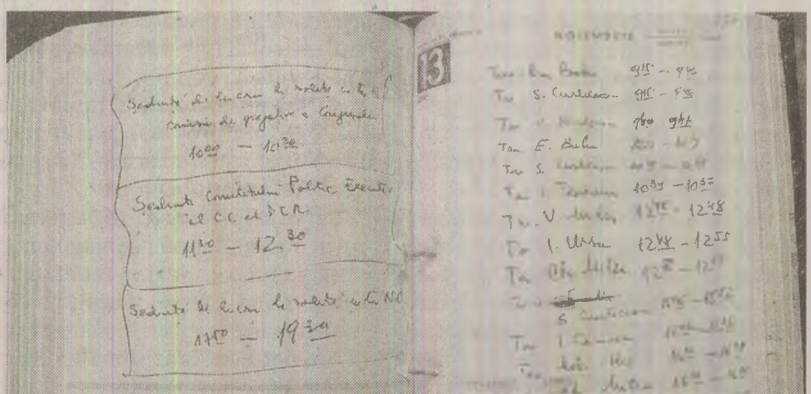
13 noiembrie (Luni)

Soarele a răsărit la 7:09, a apus la 16:51
Luna a răsărit la 16:33, a apus la 7:28
Sărbătoare creștină: Sf. Ioan Gură de Aur, Arhiep. Constantinopolului; Sf. Mucenic Damaschin

S-a întâmplat la 13 noiembrie 1989

● În perioada care trecuse din acel an, americanii au fost nevoiți să cheltuiască pentru îngrijirea sănătății 449 de miliarde de dolari, cu 11,1% mai mult decât în aceeași perioadă a anului 1988 - se arată într-un studiu dat publicității de compania Caners Publishing care edita cele mai importante publicații medicale din SUA. Cea mai mare rată de creștere a înregistrat costul asigurărilor medicale - aproximativ 17%. Studiul estima că această tendință de sporire a cheltuielilor pentru sănătate continua și în viitor.
Ramona VINTILĂ

Agenda Eleni Ceaușescu

noutățile din țările frățești.

Primul interlocutor al Eleni Ceaușescu din programul de după-amiază a fost Silviu Curticeanu. După scurtele întrevederi succesive cu Ion Coman, Ilie Matei și Constantin Mitea, l-a primit iarăși pe Curticeanu împreună cu Constantin Olteanu (orele 16:30-16:48). Dar Elena Ceaușescu petrecuse și duminică în discuții cu Curticeanu. Între 9:30-13:05 ținuse cu el și cu Bobu o ședință la săliță. După-

amiază, îi cooptaseră și pe Constantin Olteanu și Ilie Matei într-o nouă ședință (între orele 15:45-18:55). În municipiile reședințe de județe se ținuseră conferințele care aprobau delegații la Congresul al XIV-lea. Ședințele în care și treceau zilele Elena Ceaușescu, Bobu și Curticeanu și încă doi-trei inițiați erau pregătirile finale ca „marele forum” să fie ce-a fost - un omagiu adus secretarului general.
Lavinia BÊTEA

JURNALE PERSONALE

13 NOIEMBRIE

Cine o fi făcând versulețele astea care sunt scandate în cor la discursurile lui Ceaușescu? Pentru că trebuie să fie rimate, ritmate!

Cel ce s-a vrut chiar poet odată, nenorocind imnul național (un cântec patriotic mai vechi, adus la zil) și care susține „arta amatoare”; cel care nu pierde nici un prilej - discurs, fără a cita versuri din Coșbuc (încercându-l adesea cu Eminescu), dorește ca asemenea laude, ovații, să țopâie pereche, ca la hora cu strigături.

Deci, fac eu a nu știu câta corectură a blestematului de număr și iar îi injur pe acel „creator” naiv, spontan, vezi Doamne, care le brodește la comandă: „Ceaușescu, România - stîmna noastră și mândria”; și iar o halcă de discurs, și iar: „Ceaușescu - comunismul, România, eroism”; sau „Ceaușescu reales - la al XIV-lea congres...”

(Continuare în pag. a II-e)

Securitatea a dejuat atentate ale teroristilor arabi contra turiștilor evrei

Dezvoltarea Turismului s-a născut printr-o serie de proiecte de anvergură ale lui Nicolae Ceaușescu. În 1989, România avea o rețea însemnată de stațiuni de agrement atât pe litoral, cât și în zonele montane. Ministerul Turismului semnase contracte cu cele mai importante firme de profil din Europa de Vest și Israel, astfel că tot timpul anului hotelurile românești găzduiau străini aflați la odihnă și tratament. Afluxul de turiști din „lumea capitalului” impunea și anumite măsuri informative, astfel că Ministerul de Interne a vegheat atent sejururile oaspeților occidentali.

Despre acest fenomen, doi dintre specialiștii epocii - generalii de Securitate Neagu Cosma și Ion Stănescu - și-au depănat amintirile sub forma unui interviu, precedat de un preambul referitor la colaborarea dintre ministerele de Interne și al Turismului în perioada regimului comunist. Textul a fost publicat în volumul „Potențial turistic românesc - Eldorado al viitorului”, apărut la Editura „Paco” în anul 2002.

Atât Organele de Miliție, cât și cele de Securitate, au fost prezente, prin ofițeri activi și de rezervă, dar mai ales prin agențuri, în structurile centrale și teritoriale ale Ministerului Turismului, cu precădere în sectoarele care se ocupau cu turismul extern - român și străin. De altfel, organele Ministerului de Interne aveau competențe date de Legea de Organizare și Funcționare care vizau controlul la frontieră, a documentelor de călătorie și a bagajelor, împiedicând pătrunderea persoanelor neautorizate, cât și a pro-

duselor interzise (arme, droguri) sau de contrabandă, punând pe acei români și străini în situația de a nu putea folosi linia turistică pentru afaceri ilicite și pentru scoaterea din țară a unor bunuri de patrimoniu și a mărfurilor de contrabandă sau a recurge la acte de teroare.

La controlul documentelor de călătorie se avea în vedere substituția de persoane atât la intrare, cât și la ieșire, precum și a autenticității documentelor.

Printr-o strânsă colaborare între cele două ministere s-a asigurat securitatea mijloacelor de transport - avioane, autocare, autoturisme - și a integrității corporale a turiștilor. O atenție cu totul specială s-a acordat de lucrătorii celor două instituții, transportului aviatic, îndeosebi cursurilor charter cu turiști evrei - TAROM și EL-AL - pândiți permanent de terorști arabi, membri ai organizațiilor cu preocupări teroriste. Când eram ministru de Interne aveam frecvente întâlniri cu ministrul Turismului, analizând împreună, asistați de subordonații noștri, cu atribuții în domeniul menționat; același stil de lucru l-am practicat și din poziția de ministru al Turismului. Au fost mai multe tentative de deturmare a unor avioane cu pasageri evrei și nu numai care, datorită bunei colaborări de care am vorbit, dar, mai ales a competenței și spiritului de sacrificiu al lucrătorilor USLA (Unitatea Specială de Luptă Antitero), aflați la bordul avionului și pe aeroporturi, asemenea încercări au eșuat; turismul cu evrei a decurs fără incidente.

(Continuare în pag. a II-e)

NU ȘTIU CĂ VOR FI EROI!

Logodnică i-a fost moartea

Claudiu Berlea era sergent major la o unitate de tancuri din Turda. În noiembrie 1989, în timp ce era în concediu la Hunedoara, s-a îndrăgostit de o prietenă a surorii lui mai mici. Voia ca de sărbători să se logodească. Visa să urmeze și o facultate. Nimic nu părea să îi stea în cale...

„Mamă, dă și aici!”

Claudiu era singurul băiat al familiei Berlea, care mai avea două fete. Era răsfățatul mamei. La 16 ani, Claudiu s-a angajat în Combinatul Siderurgic de la Hunedoara, la Secția Turnătorie. Mergea și la liceu, la seral. Nu se putea împăca cu gândul că va rămâne toată viața să lucreze acolo. El era altfel. Lubea pictura, îi plăcea să citească, își dorea să aibă o bibliotecă a lui. Învățase să joace șah foarte bine. Era îndrăgostit de munte, unde fugă de câte ori avea timp.

Pentru că nu voia să rămână toată viața în Secția de Turnătorie, Claudiu s-a înscris la examenul pentru Școala de Subofițeri de la Pitești, la tancuri. A intrat, chiar dacă nu a

avut timp să se pregătească prea mult. Mama sa nu a vrut sub nici o formă să îl lase să intre în armată. „N-am vrut să se ducă acolo. Nici nu se pregătise. A venit acasă și mi-a spus: - Mamă, am reușit! Știi ce am făcut?! I-am tras o palmă! Imi era ciudă că s-a dus să dea examen la școala de subofițeri. Noi nu aveam pe nimeni în familie care să fi fost militar. I-am zis: - Mamă, tu ai să fi plecat ca pasărea zburătoare, din unitate în unitate! Mi-a răspuns: - Dă și în partea asta, întorcându-mi și celălalt obraz. I-am strâns în brațe. Lăcrimând, a murmurat: Mamă, 200 de băieți au plecat acasă, plângeau și ei și părinții lor, pentru că nu au trecut! Parcă am simțit că armata o să-i aducă necazuri”, povestește mama lui Claudiu, Jenica.

Armata nu a fost ceea ce se aștepta Claudiu să fie. La școală, el și colegii lui au ajuns să rânească la porci și la vaci și să facă tot felul de munci ce nu aveau nici o legătură cu pregătirea militară. Adesea, le povestea părinților cât de mult se mucește în școală.

(Continuare în pag. a III-e)

AL 3-LEA RĂZBOI MONDIAL!

Securitatea a dejucat atentate ale teroriștilor arabi contra turiștilor evrei

(Urmare din pag. 1)

Neagu Cosma: Vă propun să vă opriți puțin, întorcându-ne în timp, chiar înainte de a fi dumneavoastră ministrul Turismului, pentru a aduce unele clarificări asupra subiectului în discuție: amestecul Securității în treburile Turismului.

Când director general al Oficiului Național de Turism era Teodorescu, ginerele lui Chivu Stoica, noi cei de la Contraspionaj, am introdus în ONT pe post de adjunct al lui Teodorescu pe colonelul Cristache Zambeti, funcție pe care a deținut-o pe parcursul mai multor ani. Tot înainte de a veni în Departamentul Securității, l-am introdus în Ministerul Turismului pe colonelul (ulterior general) Erdely Elemer. (Când ați venit dv., l-ați găsit în această poziție). El ocupa funcția de șef al Serviciului ghizi. După câțiva ani de activitate în Turism, a fost numit inspector al Inspectoratului județean al Ministerului de Interne - Harghita, unde a rămas până la pensionare. Tot în Sectorul ghizi, a lucrat șapte-opt ani și maiorul (ulterior colonel) Aurel Fleancu.

La hotelul și restaurantul Athenee Palace l-am introdus pe funcția de director adjunct pe maiorul (ulterior colonel) Florea Rebegilă, funcție în care a activat mai bine de 10 ani.

La Centrala Litoral, ca director adjunct, am introdus pe colonelul Bârlea, precum am introdus ofițeri și în alte sectoare. La Intercontinental a funcționat ca șef al grupului de detectivi ai hotelului, lt. col. Nicolae Mărcine. Dar foloseam ofițeri acoperiți și în alte obiective, fără a figura în schema acelor.

Așa a activat un ofițer în Hotelul București, ocupând una din camere, în care avea instalată o microcentrală de interceptare, în legătură cu unele camere din hotel, aflate în supraveghere electronică.

Se înțelege că nu în toate cazurile erau bine primiți și bine văzuți, responsabili acestor obiective, temându-se că ei sunt aceia care se află în atenția ofițerului.

Ofițerul de la Hotel București, col. Dobrițoiu, a pătât-o rău de tot, în decembrie 1989, când un mare șef din ONT, București l-a „demască” ca terorist, lăsându-l la discreția „revoluționarilor” furioși. L-a salvat - după ce a fost bine „șifonat” un inginer, care l-a predat Procuraturii, scoțându-l din ghearele unor ne-trebniți. Ni l-a Procuratură nu l-a fost prea bine, dar a scăpat teafăr, demonstrând că nu era terorist, rostul lui la hotel fiind de a asculta convorbirile unor străini aflați în urmărirea Contraspionajului român.

Asemenea rezolvări le găsim și în județe.

Ion Stănescu: Ce concluzie desprinde cititorul din exemplele prezentate de dvs.?

Neagu Cosma: Că Securitatea, prin unitatea de contraspionaj, a fost prezentă în structurile Minis-

Cetățenii israelieni de origine română își petreceau adesea concediile în stațiunile turistice din România. Securitatea a aflat că teroriștii palestinieni pregăteau atentate pe cursurile aeriene Tel Aviv-București FOTO: Arhivele Naționale

terului Turismului, cu misiuni stricte profilului menționat (contraspionaj). Nu era o imixtiune în treburile Turismului - de altfel, ei erau obligați și erau și pricepuți, să îndeplinească la modul optim sarcinile postului, pe care îl ocupau în Ministerul Turismului.

Ion Stănescu: Da, și când eram eu în turism (Ion Stănescu a fost ministru al Turismului în perioada 1984-1989, n.r.), grupurilor care vizitau Țările Socialiste (în cele Occidentale, nu se practica turismul de grup cu românii), exista, de asemenea, o strănsă conlucrare, erau încadrate ca organizator sau ghid, de ofițeri de securitate activi sau în rezervă. Presiunea asupra turiștilor români, în special în URSS și Ungaria, era constantă și agresivă, vizând antrenarea unora în activități

contrare legilor acelor țări și compromiterea, mergându-se până la atragerea lor în activități antiromânești, de organele de informații ale acelor țări.

De mare folos au fost acele informații furnizate de Ministerul de Interne, care se refereau la lipsa de bonitate a unor firme străine aflate în contact de colaborare cu oficiile de turism românești și care, în lipsa informațiilor, ar fi condus la daune materiale pentru partea română.

Au existat și în turism funcționari, puțini la număr, care pentru unele avantaje materiale de genul acelor descrie în practica de vânzătorii, de turiști străini, asupra cărora organele Ministerului de Interne, au făcut informări determinând măsurile care se impuneau, fiind înlăturați din sistem acei

lucrători corupți.

Desigur și Ministerul Turismului a sprijinit organele Ministerului de Interne cu unele informații, privind firme partenere străine ori lucrători din asemenea firme, pentru care activitatea turistică nu era decât o acoperire a unor activități antiromânești.

Neagu Cosma: Mai putem adăuga la cele spuse în legătură cu „amestecul” Securității în treburile turismului și venirea în fruntea ministerului a generalului Nicolae Doicaru, fost șef al Departamentului Informațiilor Externe și prim adjunct al ministrului de Interne. Cum se spune, nu a venit cu mâna goală, l-a adus cu el și colonelul (DIE) Vasile Tilincă, numindu-l șeful Direcției Relații Internaționale, funcție de mare răspundere, dar

care îi oferea condiții, pentru a-și îndeplini și sarcinile sale de ofițer de informații. Nici Doicaru și nici Tilincă nu veniseră în turism pentru a încurca treburile specifice Ministerului Turismului și nu li se poate reproșa că nu și-au făcut datoria.

Ion Stănescu: Cum de altfel, nici mie nu mi se poate reproșa că, deși proveneam din informații, nu mi-aș fi făcut datoria, față de problematica și progresul turismului.

Situații similare, cu ofițeri de informații detașați ori angajați în turism, după ce contractul lor cu Serviciul de Informații de care aparținuseră, a expirat (reziliat) întâlnim nu numai în fostele țări socialiste, ci și în cele vestice; așa că detractorii Securității să nu mă împrăstie miasme, că să li se strice nasul.

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Ziaristul din țara lui Fidel Castro nu avea nici o intenție să-l „descose” pe Nicolae Ceaușescu...

„Adâncă tristețe” pentru moartea lui Dolores Ibarruri

Nicolae Ceaușescu i-a adresat o telegramă secretarului general al Partidului Comunist din Spania, în care și exprima „adâncă tristețe” după încetarea din viață a lui Dolores Ibarruri, la 12 noiembrie. Celebra militanta comunistă murise la vârsta de 93 de ani. Ea fusese invitată de mai multe ori în România în anii '70, pentru a participa la evenimente importante organizate de PCR.

„Săptămâna-record în producție” la Turda

„Colectivul de muncă” de la CLMR Turda, „sub îndrumarea organelor și organizațiilor de partid” s-a angajat ca în săptămâna 13-19 noiembrie să desfășoare „o amplă și susținută activitate consacrată realizării exemplare a planului la producția fizică în condiții de înaltă eficiență”, perioadă declarată „Săptămâna-record în producție”. Urma să se obțină zilnic, peste plan, cantitatea de 5 tone cărămizi refractare, iar colectivul atelierului var-ipsos, câte 16 tone ipsos. Proiectul ambițios era favorizat de ultimele investiții din întreprinderi: două prese de 12,5 MN care asigurau o calitate superioară cărămizilor refractare. Prin atingerea parametrilor proiectați la cuptoarele de var nr. 6-7 se economisise anual 1.400 t.c.c.

Până la începerea Congresului, colectivul atelierului prelucrării mecanice din aceeași unitate s-a angajat să obțină piese noi de schimb și recondiționate, în valoare de 3.261.000 de lei, în această acțiune evidențindu-se schimbările conduse de Emil Stoica și Octavian Fazecas.

Program politic pentru muncitori

În unitățile industriale ale țării erau programate zilnic acțiuni politice care să „preîntâmpine marea forum al comunistilor - Congresul al XIV-lea”. În majoritatea cazurilor, acțiunile se desfășurau numai „pe hârtie”, însă presa locală era nevoia

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Când toată Europa de Est se ridică, dărâmă fostii zbir, el vrea să-și audă numele și grozăvia rămând mereu cu România!

Ascult posturile străine care anunță prăbușirea idolilor și domniilor din lagăr - după Polonia și Ungaria, Basarabia, Țările Baltice și acum Germania, dărâmarea zidului Berlinului; iar în ultima vreme, schimbările din Bulgaria, atacurile împotriva lui Jivkov, a corupției regimului, sistemului de oprinare... Acum se vorbește tot mai mult despre evenimentele din Cehoslovacia. Se mișcă toată lumea din jur, toată împărăția stalinistă, cad mereu alte dictaturi care au impus socialismul cu forța, de peste 40 de ani. Comunismul - religia care trebuia urmată, ca orbii parabolei, până când dau în groapă... Uite că am dat în groapă, în prăpastie - și ideea - dogma - religia se dovedesc a fi tot dictaturi, interese, corupție - regimuri falimentare.

Ar trebui să ne urmim, să ne ridicăm cu toată lumea din jur, să detronăm odată dictatura, impostura. Dar noi trecem printre milițienii, militarii, gârziile patriotice, securiștii - aceste „formațiuni de bază” combinate care apar peste tot; pe străzi și în piețe, în stațiile de metrou și în răspântii; și noi ne strecurăm printre ei, să nu-i atingem, să nu ne atingă - ne luăm porțile lunare, câte sunt; pentru toate celea se cere buletinul, trebuie să dovedim că avem dreptul să ne luăm șterful de kilogram de salam mizerabil, chilul de carne din resturi de carne, cele zece ouă și jumătatea de pachet de unt... Porții și porțioare, pe legitimații. Astfel că, în vitrinele din interiorul magazinelor zac pachete de carne, untul și ouăle și brânza; dar unde acolo, sub geamuri, din abundentă - și nimeni nu le cumpără;

să le anunțe. Astfel, la Combinatul de fibre, celuloză și hârtie din Dej (jud. Cluj) a fost programat simpozionul „Partidul Comunist Român, forța politică conducătoare, centrul vital al întregii noastre societăți”. La Institutul de cercetări și proiectări miniere pentru substanțe nemetalifere din aceiași localitate a avut loc simpozionul cu tema „Politica externă a României socialiste - expresie a intereselor supreme ale poporului român, a cerințelor cooperării și înțelegerii internaționale, a asigurării unei păci trainice în lume”.

Însămânțări de primăvară

La CAP Râșnov (jud. Brașov), prin eliberea din vreme de resturile vegetale a întregii suprafețe de teren și crearea în acest fel a unui „larg front de lucru”, precum și prin concentrarea la arat a tuturor tractoarelor existente în secția de mecanizare, s-a reușit să se sporească mult ritmul zilnic, anunțau responsabilii unității. Astfel că s-a putut raporta încheierea lucrărilor pe întreaga suprafață destinată însămânțării culturilor de primăvară. La finalizarea înainte de termen a acțiunii s-au evidențiat tractoriștii: Gheorghe Huisu, Krauss Peter, Gheorghe Răileanu, Kosma Arpad, Romica Covaci.

Asociația scriitorilor din Timișoara a dedicat două manifestări cu caracter omagial unor scriitori din patrimoniul clasic român și universul, cu prilejul împlinirii unor date aniversare. Astfel, o seară literară a cinstit creația prozatorului Ion Creangă, de la care dispariție au trecut 100 de ani. Despre personalitatea scriitorului și opera sa au vorbit istoricul literar Eugen Todoran, criticul literar Adrian Dinu Rachieru, scriitorul Mircea Șerbanescu, Nicolae Țirioi și Marcel Tolcea. Au participat oameni de cultură, precum și un grup de studenți.

O altă acțiune pregătită de Asociația scriitorilor a fost un medalion literar consacrat fabulistului sârb Dositei Obradovici, cu prilejul împlinirii a 250 de ani de la nașterea sa. Vorbitoarii - între care scriitorul Mircea Șerbanescu, istoricul literar Mirko Jivković, scriitorul Nebojša Popovici și Stevan Bugarski - au subliniat „mesajul bogat, iluminist al fabulelor lui Obradovici, care au circulat și în Banat, fiind cunoscute și de Dimitrie Țichindeal”. Un grup de elevi ai unor școli timișorene au recitat fabule ale scriitorului evocat.

Ilarion TIU

ARTICOLUL ZILEI

Agonia galbenului

Vi s-a întâmplat vreodată să vă placă ceva în mod deosebit și să nu știți de ce? La analiza imaginii semnate de Vlad Păunescu, nu descoperi, la prima vedere, decât niște formule aparent comune privitoare la compoziție, mișcare de aparat, portrete și două sau trei culori dominante: galben, negru, albastru, al căror rol e explicabil, a căror acțiune e previzibilă și ale căror influențe le cunoaște astăzi oricine știe să filmeze. Global, o imagine frumoasă, în măsura în care acorzi termenului - uzat și uzitat - o semnificație estetică, atracția către armonie, tentația spre perfecțiune.

Și totuși, imaginea aceasta frumoasă, nu lipsită de oarecare prețiozitate și aer muzeal, își are tălcul ei, ca să nu spun misterul ei, place, încântă ochii, farmecă spiritul, pentru că este accesibilă, iar cineastului avisat nu poate să-i scape constatarea că autorul ei ascunde, totuși, un secret, acel grăunte imponderabil, insesizabil, particula ireductibilă care în breasla noastră se numește premeditarea calmă și inspirată a profesionistului talentat.

Priviți salina, această veritabilă uvertură a filmului, cu planuri îndrăznețe și geometrii trăsate pe verticală și, mai cu seamă, acea atmosferă stranie, greu de stăpânit, ce dă relief, distanță și unitate de efect fie formelor, fie colorilor. Se simte în această sevăntă memorabilă mână de maestru, căci nu-i simplu și nici ușor să înalvi totul, să scalzi totul într-o baie de umbră, să afunzi acolo însăși lumina de după gratii, să constrângi undele obscure să se rotească în jurul centrelor luminate, irizate, să faci obscuritatea transparentă fără a cădea în subex-

punere, iată dificultățile unei filmări cu totul specială. Ghicim consecințele, când iese la „suprafață”, totul se schimbă și se preschimbă. Vlad Păunescu se entuziasmează în fața unei seducătoare zile de toamnă, alei pavate cu frunze de aur, cu soare când îmbietor pentru plimbările cu trăsura, când înecat de ceturi ambigui și brume rău prevestitoare (secvența „hotel Sinaia”), încântându-ne și pe noi de marea și teoretica frumusețe a anotimpului de o blândete anemică. Și apoi, orașul, Bucureștii acela imaginar și imaginat, cu piațele și străzi străjuite de copaci înalți, maiestuoși peste care plutește o boltă sacră, de unde cerul se prăvălește în snopi de lumină, cu sentimentul acela că razele soarelui cerute prin mișcătoare vitralii ale unei catedrale înălțate de o natură mareață și neîndurătoare.

În interior, decorate cu gust și rafinament, Vlad Păunescu se distanțează de ideea luminii abstracte cu care ne-a obișnuit și se apleacă asupra coloritului, a armoniilor subtile, delicate, deși paleta sa cromatică se restrânge la un galben modular nostalgic, asociat cu brunuri, negru opac, albastruul ferestrelor invadate de lumina diurnă, pe scurt, culori de contrast.

Această exacerbare a galbenului omniprezent în vestimentație, draperii, lumânări, lampadare, tapete pe ziduri, sofale, scaune, lenjerie etc. etc. are, în opinia mea, o dublă semnificație: una tehnică, culoarea caldă obligă lumina să strălucească și altundeva decât în alburii, nuanțând, prin contrast, elementele semnificative din cadrul, și alta psihologică: este culoarea în jurul căreia se rotește.

JURNALUL OMULUI SIMPLU

În secuime deschideam geamul, să nu ne doboare căldura

(Urmare din pag. 1)

Nu am avut în familie sau printre prieteni oameni care să fi fost «săltați» de Securitate sau care să fi fost dați afară din facultăți sau din servicii pentru că ar fi fost legați într-un fel sau altul de «vechiul regim», nu am fost disidenți și nici măcar nu îmi amintesc să fi cărcotit contra regimului. Pentru că am avut treburi mult mai importante, adică să supraviețuim...

Idealul nostru cel mai înalt, o lungă perioadă de timp, fie că era 1986 sau 1989, a fost să avem ce să punem pe masă și, eventual, să citim o carte sau să mergem la un film la «Cinematec». Poate părea o degradare din frumoasa condiție de ființă umană, dar asta era realitatea. O coadă la portocale și triumful final... 5 kg și senzația de învingător. Veneam aproape topăind de bucurie, intram în casă și le aruncam. E clar că era 1989, erau toți copiii prezenți la culesul portocalelor din cele mai ascunse coltoane. Bucuria lor era nebunia care se dezlanțuia, tăvăleala generală care urma... Bucuria mea era puțin mai «complexă»: reușisem încă o dată să le aduc vitamina naturală. Deși copiii mei nu făceau parte din categoria celor cărora le lipseau prea mult.

În 1986, la terminarea facultății, fusesem repartizat la Miercurea Ciuc. Ceea ce la început părea o catastrofă desăvârșită, departe de mama, cu primul copil lăsat în brațele soacrei, camera de cămin în care locușeam câteva luni până când partidul ne repartizase primul apartament, într-o zonă mai muncitorească, s-a dovedit a fi bilețul nostru de intrare într-o viață mult mai liniștită și mai confortabilă. Acolo totul se desfășura într-un alt ritm și

după alte reguli decât în București. Zonă de securi cu mulți români implantați cu forța, aduși din zonele cele mai sărace ale Moldovei și Olteniei, cu un potențial latent de tulburări etnice, determina partidul să fie cu ochii în patru, dar și să «dea»: dădea căldură, dădea alimente la «liber» mult mai multe decât în alte părți ale țării. Mama, la București, clănțănea continuu de frig și mă puneă câte o haină peste multele dege adunate, eu deschideam periodic geamul, ca să nu doboare căldura. Probleme cu unghurii?! Nu aveam timp nici unii, nici alții de așa ceva, eram prea ocupați să trăim. Ne acceptam și supraviețuim împreună. Am început să învăț limba maghiară în cancelarie, ca să nu fac ochii mari și să răd când trebuia, de fapt, să mă întristez când kolegele poveșteau în pauze. Sau să îmi înfeleg băiatul, care venea de la grădiniță cu tot felul de cerei.

În vara lui 1989, mă împărțeam între un nou-născut și doi ceva mai răsarțiți, care începuseră să vorbească o română-maghiară care îmi dădea fiori, alimentată și de «fata» Bucuria mea era puțin mai «complexă»: reușisem încă o dată să le aduc vitamina naturală. Deși copiii mei nu făceau parte din categoria celor cărora le lipseau prea mult.

tumită cunoștințelor care veneau de la rudele din Ungaria, mai aveam și așa ceva prin casă... Urlete și trântit de pământ. Fetele au început să tipe și ele din simpatie. Era un vacarm cumplit și vecina de jos, Ildiko neni, a venit să vadă dacă am început să îmi omor copiii în bătaie. Notoc că fusese bucătăreasă la cantina partidului și știa și românește foarte bine. Bietul meu copil neînțeleș voia o minge...

Învațam toți maghiara și aveam prieteni buni, medicul pediatru, excelent profesionist altminteri, se înțelegea foarte bine cu copiii în limba lui. Și cu mine, în limba mea. În noiembrie 1989, după mai multe episoade de pneumonie ale celei mici, a trecut într-o seară pe la noi și mi-a spus: i-a copilul, du-l la București, la părinți, că altfel rămâi doar cu doi. Și mă bine ar fi dacă ați reuși să vă întoarceți toți acasă. Nu se știe ce vremuri vin!

Știam în linii mari ce se petrecea în jurul nostru, dar nu me imaginam că vorbele lui o să devină realitate nu după multă vreme... Copilul a fost expediat la București, noi am rămas cu am petrecut Crăciunul lui '89 cu prietenii noștri maghiari, veniți din proprie inițiativă să stea cu noi, pentru orice eventualitate, sau cum ne-a spus Enik - vă bate la ușă vreun ungur beat, care are el ce are cu românii și în nebulina asta se răzună pe cine poate... Și am rămas prieteni și acum, mai vorbim pe Messenger, mai schimbăm o impresie despre viața noastră de atunci și cea de acum. Era bine și atunci, e bine și acum. Suntem oameni simpli, care vor să trăiască și să își vadă copiii bine. Și nepoții, dacă s-ar putea. Și care își amintesc și bunele, și relele unei perioade din viața lor de oameni simpli.”

(a consemnat Ioana BELDIMAN)

NU ȘTIAU CĂ VOR FI EROI

Logodnică i-a fost moartea

(Urmare din pag. 1)

Nu părea să fie împacat cu milităria, dar firea veselă l-a ajutat să treacă peste multe. Părea să fie mai bine decât la Turnătorie, la Hunedoara.

Repartizat la Turda

După doi ani de școală la Pitești, Claudiu Berlea a fost repartizat la o unitate de tancuri, UM 01342, la Turda. Iși făcuse prieteni printre colegi, iar cu unii dintre ei juca șah. Continua să picteze, iar ceilalți îi cereau să le facă portretele prietenelor și soțiilor. Pentru că era talentat, scria și lozincile din unitate, așa cum făcuse și la școală, la Pitești. Mergea la munte în continuare și chiar se amuza că era singurul dintre angajații de la unitate care avea doar o bicicletă, în timp ce colegii dețineau mașini sau motocicletă. El era posesorul unei cursiere, cumpărată cu bani scoși de mama, de la CAR.

După un timp, a primit repartiție pentru o locuință. Era o garsonieră. Adevsea, mama mergea la el. „Vremurile erau grele. Reuseam să fac rost de puțină carne, pe care i-o dădeam la Turda. Uneori, nici nu știa că merg la el. De pe scări, simțea mirosul de mâncare și îmi spusese: „Am simțit eu că mama e la mine! Acum casa mea e casă. Miroase și la mine a mâncare, a sarmale. Îl vedeam cât e de bucuros că mă vede”, rememorează Jenica Berlea.

Decembrie, ultima permisie

În noiembrie 1989, Claudiu a venit acasă, la Hunedoara, în concediu. Tatăl s-a îndrăgostit fulgerător de Liliu, prietena surorii sale, Paula. Iși făceau deja planuri de viitor. „În timpul în care a fost în concediu, mi-a spus că după ce va termina contractul cu armata va pleca. Spunea că e multă hoție și minciună. El nu susținea nedreptățile”, continuă mama lui Claudiu. A plecat la Turda, dar la 9 decembrie a reușit să mai vină în permisie pentru două zile. „Atâta se îndrăgostise de fata aceea într-o lună! N-a putut să vină acasă de Moș Nicolae, dar nu s-a lăsat și tot a mai venit o dată la data de 9 decembrie. Țin minte și acum că a venit cu un

Claudiu Berlea era un tânăr plin de viață și ambițios. Și-a dorit din tot sufletul să fie militar, dând examen fără știrea părinților la Școala de Subofitieri de la Pitești. În decembrie 1989 a mutat la datorie, pe tanc FOTO: Arhiva personală familia Berlea

buchet de garoafe și un bibelou, o balerină. Pentru prima oară, atunci mi s-a părut că băiatul meu îmbătrânise foarte mult. Aveam impresia că e bătrân, bătrân. Nu știu de ce am avut acel sentiment. Mai mult, nu știu ce m-a apucat atunci și l-am întrebat: Dacă o fi să se întâmple ceva, tu în ce linie vei fi? Nu voi uita niciodată ce mi-a răspuns zâmbind: În linia întâi. Vrei să îți dau și seria și numărul tancului? A plecat în ziua de 10 decembrie 1989. Eu eram schimbul al doilea la Fabrica de Încălțăminte. Urma să plec la serviciu, iar el la tren. Era în bucătărie. Mi-a spus să dau și pentru el bani pentru petrecerea de Anul Nou, urmând să sărbătorească alături de iubita lui. Știa că nu poate veni de Crăciun, că deja avusese concediu în noiembrie, dar de Anul Nou voia să petrecem împreună. Ne-am îmbrățișat și știu și acum ce i-am zis: Claudiu, ai grijă de tine! Să-mi scrii! Ne scriam foarte des. Eu am mers la serviciu, iar el la Turda. De atunci nu am mai vorbit cu băiatul meu”, povestește Jenica Berlea.

Zilele s-au scurs. Claudiu și familia lui nu au mai apucat să vorbească nici măcar la telefon. Deja la 22 decembrie, toți ai casei erau îngrijați că nu primesc nici o veste de la Claudiu. Mama era cea mai îngrijorată. Plângea și se gândea la

băiatul ei. „Eram foarte îngrijorată și plângeam mereu! Eram de serviciu. Stăteam cu kolegele și am văzut că cerul era roșu. Eram neliniștită și atât le-am spus: Roșul acesta e vărsare de sânge, să vedeți voi! Apoi, am fost trimisă acasă de directoare, de teamă să nu se întâmple ceva în fabrică. Pe drum, m-am întâlnit cu băiatul care ne repara mașinile la fabrică. Nu știu ce m-a apucat, dar eram bucurioasă că l-am prins pe Ceaușescu. I-am zis: Ai văzut, Cornele, că l-au prins pe criminal? Îmi pare tare rău că am zis așa”, spune Jenica Berlea.

„Doamnă, aveți o telegramă!”

A venit ajunul de Crăciun. Colindătorii au sunat și la ușa familiei Berlea, la Hunedoara. Jenica Berlea s-a supărat pe soțul ei că două rânduri de colindători nu au primit prea mulți bani de la soțul ei. „Gata! Următorii copii care sună la ușă vor fi primii de mine! Nu mai voiam să îl las pe soțul meu să le deschidă. S-a și dus să scrie scrisoare. Fiica mea cea mare, Mariana, își spăla copiii, la baie. A sunat la ușă. Am deschis. Era poștărița. – Doamnă Berlea, aveți o telegramă! Când am văzut-o, mi s-a

dus inima în gât. – De unde?, am întrebat-o. Ea mi-a zis doar atât: – Citiți-o! N-am mai putut. Am simțit! Am știut! Nu mă gândeam, totuși, că e mort. Credeam că e rănit! Am urlat. Am tras totul de pe masă. M-am tăvălit. Soțul și fata mea cea mare au venit repede. – Ce ai?, a reușit să întrebe soțul meu. Poștărița repeta: – Lăsați-o, domnul Berlea, că l-a împușcat pe băiatul dumneavoastră! Urlam. Pur și simplu nu mă mai puteam opri”, spune Jenica Berlea. Tatăl lui Claudiu a luat telegrama și a citit: – Prezențați-vă de urgență, fiul dumneavoastră a căzut la datorie pentru patrie! Claudiu Berlea fusese în unul dintre cele trei tancuri, scoase la data de 23 decembrie în fața UM 01342. Era mecanic tanchist, iar alături de el se aflau acolo trei militari în termen, care fuseseră încorporați cu doar două luni în urmă. Tancul era plin cu muniție. Cu puțin timp în urmă fusese adus de la reparat, de la Sibiu. „Chiar le-a explicat că după ce lucrurile se vor liniști, după ce vor trece luptele, era convins că domnul comandant îi va da permisiunea să moargă la școală, la Cluj-Napoca. Le-a zis: Eu nu sunt tanchist. Nu vreau să rămân așa. Încercase de mai multe ori să mergă la școală, dar nu primise permisiunea. Comandantul îi explica mereu că îl

va lăsa, dar că nu e momentul. Și acolo își făcea planuri de viitor. Sunt sigură că s-ar fi făcut mare! A fost anunțat prin stație că tancul lui urmează să fie atacat. Era ceață. A luat o grenadă, a deschis turela tancului. Un glon l-a nimerit lângă sprânceana stângă”, adaugă Jenica Berlea.

Ultimul drum

Tatăl lui Claudiu, cumnatul său și alte două rude au luat decizia să plece în aceeași seară la Turda. „Nu mă gândeam decât să ajung la el. Să îl aduc acasă”, povestește Nicolae Berlea. Au luat trenul, cu care au mers până la Câmpia Turzii. De acolo, nu i-a mai lăsat nimeni să plece. Li s-a spus că vor fi împușcați. Nu mai circula nimic. Au pornit pe jos. „Când auzeam împușcături, ne lăsam jos. Am ajuns, dar eram ca și morți. Eram sfâșiați de durere. Am umblat de la unitate la morgă. Acolo, n-am fost în stare să îl recunosc. Ginerile meu a leșinat după ce a indicat care este Claudiu”, continuă, cu lacrimi în ochi, tatăl lui Claudiu Berlea. Comandantul unității i-a spus atunci să aleagă un sicriu frumos, „pentru că de acum înainte aceasta va fi casa lui”. L-au adus acasă la Hunedoara cu un tren special. S-a întors acasă în ziua de Crăciun. Era acum sublocotenent post-mortem. Primise permisiune pentru todeauna. „Ne spusese că nu poate veni acasă de Crăciun. Acum venea, dar într-un sicriu. S-a strâns lumea la gară, la bloc. Am vrut să merg și eu, dar nu m-au lăsat. Îmi spunea fetele mele că atunci când a intrat trenul în gară, parcă și sirena lui plângea. La bloc, puhoi. Eu doar urlam. Când am dat jos capacul de pe el, cum a fost ger, se formaseră picuri de apă. Erau ca niște lacrimi. Din rană curgea sânge. El era moale, arăta parcă dormea. Cât timp l-am privighheat, am fost aproape în stare de leșin. Spuneam doar: Să vină Claudiu lângă mine! Fetele mele îmi tot repetau: Mamă, e în sicriu! Cum să vină?! Nu mai știam nimic”, încheie Jenica Berlea. Sublocotenentul Claudiu Berlea a fost înmormântat la data de 27 decembrie 1989, într-un cimitir din orașul în care se născuse cu 24 de ani în urmă. Părinții lui locuiesc și astăzi la Hunedoara. La fel și surorile lui. Lacrimile nu s-au uscat nici acum pe obraji lor. Nici acum nu se știe cine l-a împușcat pe Claudiu!

Monalise HIHN

RADIOGRAFII CULINARE

Salată pentru pârâcioasă

De cum am ajuns la birou, m-am și umplut de nervi. Două dintre kolegele de pe palier discutau aprins despre post. De cum m-au văzut au și sărit pe mine ca să mă descoasă în privința rețetelor de post. Campioană, del! Că de la un timp preparatele de post erau la mine în casă ca la ele acasă! Doar o dată pe săptămână apăreau vagi urme de carne prin farfurii, și asta cât se poate de fulgerător. Chestia cu „uite-o, nu e” se practica sâmbăta și duminica, în cel mai fericit caz. Le-am zis că au atins un punct nevralgic provocator de acțiuni violente. Se uitau la mine plat. Indiferent ce ar fi vrut să spună, eu tot le-aș fi repezit. Amândouă aveau relații mari și nu sufereau de lipsă de carne ca noi muritorii. Era normal ca ele să dorească rețete de post. Nu pot spune că sunt atee, Doamne ferește! Dar când sunt într-o situație disperată, nu prea am cum să țin cont de anumite reguli, așa că le încalc fără căteală, mai ales când e vorba despre hrana copiilor. Ce mă enerva cel mai tare era faptul că făceau pe naivele, pe gingașele necunosătoare care pluteau într-o lume paralelă, superioară. Iar acum se dădeau pline de amor religios. Cuernicele nevoie rhare! Măncau sfinți și scuipau draclii! Nu le scăpa nimic. Cine, cu cine, unde, când și în ce fel știu despre toți și toate! Le-am făcut o „salată” de cum trebuie să te porți măcar în post, ca un om normal, nu ca o scârbă turnătoare și băgăcioasă.

În ce privește mâncarea de post, nu era o problemă, puteam să le dau câte rețete doreau, numai să se țină de ele, că așa aveau să mai și slăbească! Cea care era cu un aspect mai aerian, dar era mai periculoasă prin perfidie, mi-a miorlăit că vine mai târziu să-i dictez măcar o rețetă. Era ca scaiul! Proasta asta se ținea după tine până când, de silă, îi oferea ce dorea.

Colegele mele se hlizeau când le-am spus de ce-mi căzuse pe cap. Ba, una dintre ele s-a oferit să-mi dea o rețetă de salată pentru iarnă, ca s-o „ucidem” pe jigodie. I-am zis că am eu una, și mai ști, de la doamna Melian, o fostă colegă, excelentă

gospodină. În pauza de masă, s-a prezentat jigodia și i-am dictat rețeta de salată. Venise cu o agendă în care avea trecute unele teme și notări de serviciu. Între ele băga rețeta! I-am dictat pe rând ingredientele: 1 kg morcovi, dați pe răzătoarea mare, 1 kg ceapă tăiată solzi, 30 buc gogoșari tăiați felii, 1 borcan de muștar de 400 g, 0,500 l ulei, 0,600 l oțet, 300 l apă, 2 linguri sare, 3 linguri zahăr. I-am dictat și modul de preparare: oțetul, apa, sarea și zahărul le fierbi într-o oală mai mare. Când clocotește le opărești pe rând: întâi ceapa, morcovul și apoi gogoșarul. Lasă-le să dea, fiecare, 2-3 clocote și le scurgi în strecurătoare. Acum le pui la răcit. Faci un sos, un fel de maioneză, din muștar și ulei, pe care-l amesteci cu zarzavatul complet răcit. Dregi de sare și piper, după gustul tău. Pui în borcane și legi bine. Le păstrezi foarte bine toată iarna, dacă n-o mănânci!

A scris exact cum i-am dictat, chiar și ultima propoziție. M-am uitat la ea și parcă o și vedeam căzută în fund, de disperare că nu i ieseja maioneza. Am expediat-o rapid, pentru că-mi măna toată pauza. S-a răcit multumind, dar, cu ochii, căuta pe birourile kolegilor mele ceva, cumva...

După ce a ieșit, imediat, am fost atacată de kolege. M-au luat peste picior și, pentru că nu aveam chef să reacționez conform momentului, au început a face scenarii care mai de care mai haioase, în privința modului de preparare a rețetei și a comportamentului „specialist”.

După trei zile, apare miorlăita cu un borcanel cu salată. Venise ca să-mi arate că a reușit s-o facă! Hm! Numai că unghieile ei nu erau minții. Ea, da! Toate fetele au gustat din salată! Câte o furculiță, până n-a mai rămas nimic! Stătea cu sufletul la gură și aștepta verdicte. Deodată, i-am zis că a pus patru linguri de zahăr. A răspuns repede: „Nu cred, pentru că a respectat întocmai rețeta!”. Una dintre fete zice: „Aha! N-ai făcut-o tu! Mincinoasă!”, și se strâmbă la ea. Pârâcioasa s-a ofuscat, s-a răsușit brusc și a ieșit în rețelele noastre.

Veronica BECTAS

ULTIMUL CPEx

Gheorghe Pană, strungarul-ministru

(Urmare din pag. 1)

Studii: Cele șapte clase primare Gheorghe Pană le-a urmat în satul natal (1933-1940). Pe timpul războiului, a trecut și pe la școala profesională de ucenici. În ianuarie 1947 a fost trimis la o școală de instructori sportivi, pe linia Tineretului Progresist. Nu a terminat-o, din cauza unei afecțiuni la plămâni, care îl chinuia din adolescență. În particular, reiese din documente, a urmat trei clase de gimnaziu, a III-a chiar la sanatoriul în care era internat pentru TBC. Fără studii medii și superioare de stat, Gheorghe Pană a excelat, ca mai toți colegii săi de generație membri ai PCR, la capitolul „studii politice”. A învățat la Școala centrală a CC al UTM (1948), Școala A.A. Jdanov a CC al PMR (1949) – absolvită cu media 8 – Școala superioară de partid de pe lângă CC al PCUS de la Moscova (1954-1957). Și asta nu era totul, după cum evidențiază dosarul de cadre. Preocupat de „completarea studiilor”, Pană a absolvit și Școala medie de cultură generală.

Moment-cheie în ascensiunea politică: Până prin 1958-1959, Gheorghe Pană era un activist devotat partidului, unul dintre mulții membri ai partidului scăpați de verificările de partid. Urcușul său spre ierarhia de partid a început însă o dată cu trecerea sa în organizația de București. Atunci, în februarie 1958, a fost numit șef al Secției de Propagandă și Agitație, fiind cooptat membru al Comitetului orașenesc de partid București.

Carieră politică: Membru de partid din octombrie 1947, cu carnetul nr. 000537 (după schimbările de carnet de anii lui Ceaușescu). A activat „pe linia” UTM-ului, fiind numit instructor în secția de Propagandă și Agitație a CC al UTM. Din 1951, a devenit șef de sector în Secția de Relații externe a CC al PMR. În 1958, a devenit șef al Secției de Propagandă și Agitație, fiind cooptat membru al Biroului Comitetului orașenesc de partid București, apoi secretar al acestuia. În 1964, a fost promovat adjunct al șefului al Secției de Propagandă și Agitație al CC al PMR. Din 1966, legăturile sale cu domeniul propagandistic au încetat. A fost încercat câțiva ani ca prim-secretar la Brașov. A revenit, după trei ani, pe funcție, în Capitală, ca membru al Consiliului de Stat. În aceeași perioadă, la începutul anilor '70, a „crescut” constant în funcții. A devenit membru al Consiliului Apărării, președintele Consiliului organizației economico-sociale, președintele Consiliului Central al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, ministru al Muncii. Din 1980, a exercitat funcția de primar al Bucureștilui. A fost trecut apoi, din motive obscure, pe linie moartă. În deceniul al IX-lea a păstrat calitatea de membru al CC și al CPEx, dar a funcționat doar ca activist în Comitetul municipal de partid București (martie 1985) și președinte al Comitetului pentru Problemele Consiliilor Populare (1986). Doar pentru câteva luni, în 1986, a părut că va reintra în grația „Tovarășului”, fiind numit tempo-

rar în fruntea Ministerului Industriei Alimentare și a Achiziționării Produselor Agricole.

Critica și autocritica: „Din cauza insuficienței pregătiri politice, în secția ce o conducea s-au creat situații neplăcute, nereușind să imprimă un caracter politic activității politice. Totuși munca pentru a duce la bun sfârșit munca începută, dând dovadă de devotament față de organizație. (...) Ca o parte negativă, are dezvoltat spiritul mic-burghez al orgoliului, atunci când este vorba despre critică și autocritică. Tot din lipsă de pregătire, obișnuiește să întrebunțeze prea multă frazeologie chiar atunci când nu este nevoie. Romantismul are puternice rădăcini în mentalitatea sa”. (Referințele Uniunii Tineretului Muncitoresc, a Comitetului Județean Prahova, Secția de „evidență a membrilor”, 1948)

„În muncă luca sector și nu cerea totdeauna sprijinul celorlalți tovarăși. Pe linie de partid, i s-a încredințat și munca de secretar al ARLUS-ului, dar n-a muncit hotărât, având și câteva lipsuri mari.” (Caracterizarea Anei Leib, din secția de cadre a Comitetului Județean Prahova, 1949)

„Ca lipsuri, tovarășul este puțin comod” (Sectorul evidență cadrelor, 1951)

Probleme personale: Despre viața de familie a lui Gheorghe Pană cunoaștem puțin. Iar din dosar reiese și mai puține amănunte. De pildă, aflăm că Gheorghe Pană și soția sa, Antoaneta (Burăh-Lupu, pe numele de fată) au avut o fiică, Luminița. Despre starea de sănătate în schimb s-au păstrat mai multe informații, sub forma unor referate medicale purtând antetul Ministerului Sănătății. Reținem din dosarul medical o colică nefrectică (1969), tratată imediat și eficient de câteva somități ale medicinei românești, precum T. Burghele, academician profesor doctor, Jozse Goldstein, Gheorghe Rădulescu, director general al Direcției Medicale Speciale. În 1970, Gheorghe Pană, pe atunci membru al Comitetului Executiv al Prezidiului Permanent și secretar al CC al PCR, a fost examinat pentru „rinofaringită subacută cu dureri foarte intense faringiene”. Și-a revenit după trei zile. După un an, a suferit o criză la fel de subită și dureroasă la nivel intestinal. Infecția, depistată în timpul unei delegații la Deva, l-a scos din „circuit” câteva zile. În tinerețe, suferise de TBC.

Amintiri și memorii: Un amplu portret îi realizează Dumitru Popescu (și) lui Gheorghe Pană în volumul memorialistic „Cronos autodevărându-se” (partea a IV-a, București, Editura Curtea Veche, 2006). Evocând contingentul muncitorilor din vârful ierarhiei PCR, cel supranumit de contemporani Dumnezeu a stăruit și asupra strungarului prahovean. „Al patrulea secretar organizatoric muncitor (numărul doi în ierarhia centrală a partidului) a fost Gh. Pană. Băiat de la țară, fost ucenic, a învățat repede abc-ul activității și a urcat în profesie pas cu pas. L-am remarcat pe treapta de secretar cu propaganda al Capitalei pe la începutul anilor '60 (sub

oblăduirea lui Dănălache, de care nu a furat însă și agresivitatea prostului ireponsabil pus să facă dreptate), apoi ca prim-secretar județean la Brașov, calitate în care l-am bumbăcit în Știința, făcându-l să se plângă într-o plenară. Cred că gradul maxim de combativitate pe care și l-a permis a fost să-l atace pe Apostol, după care, indiferent de funcție a mai căpătat, a rămas în banca lui. Nu devenise nici orgolios, ca organizator îmi cerea, din când în când, sfatul (și eu eram secretar), de cultură sau de presă neîndrăznind să se apropie fără să mă întrebe. Supapa lui de supraviețuire în funcțiile înalte în care s-a văzut propulsat era confesiunea: venea, se așeza pe un scaun și, uitându-se în dreapta și în stânga, pentru a se asigura că nu ascultă nimeni (deși eram singuri), începea să ofteze și să se văicărească. Și că munca e grea, și că oamenii sunt ai dracului, și că șeful e prea exigent și că „tovarășe” îl hărțuiește. Într-adevăr, Elena Ceaușescu striga la el (dita-mai secretarul organizatoric, primar al Capitalei sau ministru al Muncii) ca la un băiat de prăvălie: „Pană, de ce faci aia? Tu nu vezi că ești prost?”. Da, tovarășa Lenuța! I se răspundea. «De ce sunt prost, tovarășe Lenuța?» «Hă, hă, hă, Pană așa s-a prostit de tot».

Nu avea suflet rău, dar rigoriile muncii nu-i permiteau să fie cât de bun ar fi putut. Pe cei simpatizați îi ducea în cărcă și-i acoperea cu statura lui scundă, bine zidită însă, de sportiv practicant. Când lua cuvântul prin ședințe, nu ataca (nu zice persoane, nici idei, situații), ci adopta un ton implorator, rugându-se de toată lumea să înțeleagă, să facă o excepție, să rezolve pozitiv cazul susținut de el. De unde i-o fi venit convingerea că poate răzbi prin sentimentalism, într-o lume a criteriilor fixe, nu știu. Culmea e că uneori reușea să obțină în modul acesta, extrem de fragil, un neverosimil câștig de cauză. Era șcherchia lui majoră, de care n-a încetat niciodată să facă uz, în pofida puținelor șanse la care era îndreptățit să speră. Vedeam că neori e pe punctul de a renunța la tonul lacrimogen, de a izbucni în acute, dar se răzgândea, rezervându-și acest drept doar pe terenul de sport sau la un pahar cu vin. Suferea de carențe educaționale, ca toți muncitorii, era ipocrit, mai ales când, terminând să se plângă pe sine, începea să deplângă soarta ta, sau invers, autominimalizându-se (obișnuia – mai ales când îți cerea ajutorul – să invoce lămele lui intelectuale, condițiile grele în care s-a format, lipsa de timp pentru lectură.) În mare, l-am găsit corect, practicând măcar pe ascuns o colegialitate sinceră. Nu știu cât de convins era în forul intim de existența pomenitelor limite, dar ele reprezentau un impediment serios de comunicare, în teme situate în afara rutinei. Chiar despre vicile de fond ale sistemului de conducere unipersonal nu putea avansa prea mult în discuție, fiindcă atitudinea lui nu avea ascuțiș critic, exprimându-se ca un lament deflator, vizavi de fatalitate.”

Florin MIHAI

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri, numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** CEL MAI CITIT ZIAR DE CALITATE **10,9 LEI**

www.jurnalul.ro

Cărțile se distribuie la chisocvenii sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ACI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Criticul literar Mircea Iorgulescu rupe tăcerea

Mircea Iorgulescu, o figură proeminentă a literaturii române, a cerut azil politic în Franța. În vârstă de 46 de ani, criticul și eseistul a fost urmărit și pus sub supraveghere de la sfârșitul anului 1988, când Poliția a intrerupt o întâlnire din București, a cătorva intelectuali români, care pregăteau o petiție împotriva politicii lui Nicolae Ceaușescu. În martie, Iorgulescu a acceptat invitația de a participa la un colocviu literar în Franța, dar nu i s-a eliberat pașaportul. Totuși, în august, i-a fost acordată o viză turistică, fapt care, consideră Iorgulescu, relevă lipsa de abilitate a Guvernului român în raporturile sale cu intelectualii care îl înfruntă. Iorgulescu este autorul mai multor cărți remarcabile, dintre care, cea din urmă, „Eseu despre lumea lui Caragiale”, este o oglindă plină de acuratețe a României de astăzi. Eseul care este plin de sensuri duble se apropie pericolos de critica politică. Totuși, cum critica directă, în România, este imposibil de realizat, teoretic, Iorgulescu a recurs la o altă perioadă istorică pentru a face trimiteri, indirect, la România de azi.

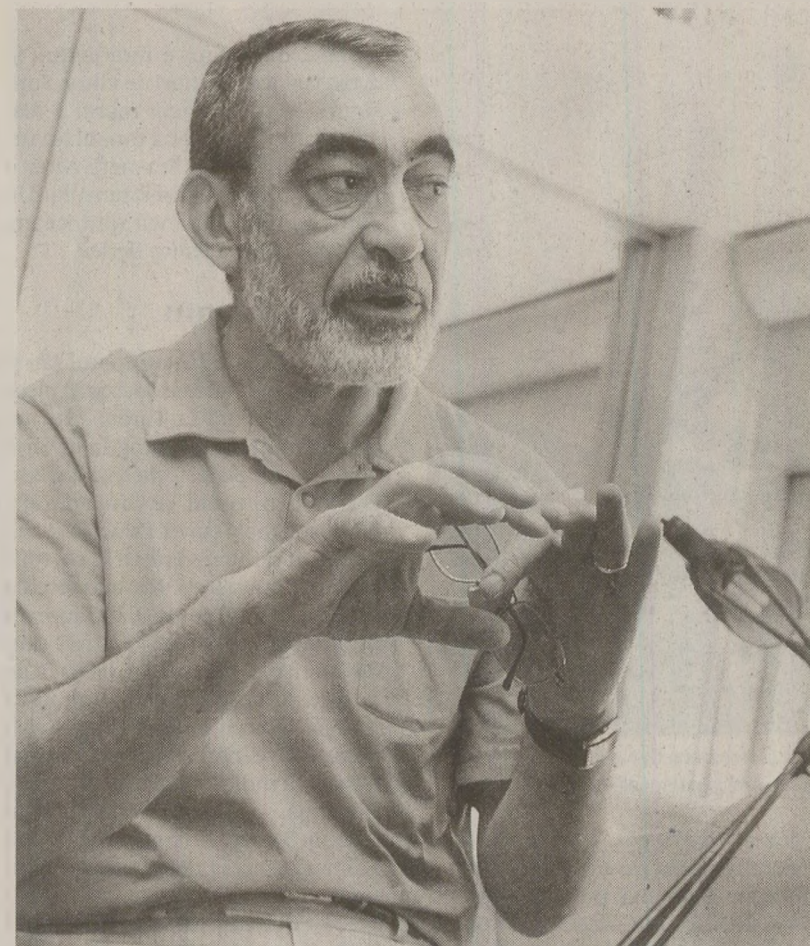
Opiniile lui Iorgulescu

Într-un interviu recent acordat presei vestice, Iorgulescu a spus că știe că exilul său autoimpus îi va afecta destinul personal, dar și pe cel de persoană publică. Redactor vreme de 20 de ani la influentul săptămânal cultural România literară, el a făcut parte, vreme de opt ani, din comitetul de conducere al Uniunii Scriitorilor din România (USR). Potrivit lui Iorgulescu, decizia sa de a pormi în acest exil nu a fost spontană, ci una pe care a luat-o acum doi ani ca rezultat al presiunii crescânde exercitate asupra intelectualilor și al deteriorării condițiilor economice și politice. În România, au avut loc schimbări într-un mod „atât de rapid și de violent”, afirmă Iorgulescu, iar „uniformizarea forțată și degradarea” au atins un nivel atât de extrem, încât se poate vorbi acum despre „mizerie multilateral dezvoltată” – parafrază a sloganului propagandistic „socialism mul-

tilateral dezvoltat”. După părerea sa, nimic nu poate fi schimbat în România din interior; nici măcar moartea lui Ceaușescu nu este o garanție ce vor îmbunătăți condițiile, din moment ce întreaga structură a societății românești a fost distrusă, iar Partidul Comunist Român transformat într-un „mecanism de produs cuvinte”.

Iorgulescu crede că opoziția legală față de politicile distructive ale partidului nu este posibilă. În interviul său pentru Radio Europa Liberă, Iorgulescu a menționat un incident, care a avut loc la România literară, la sfârșitul anului 1988. El și alți scriitori, printre care Mircea Dinescu, au încercat să aducă în discuție așa-numitul proiect de sistematizare, „un eufemism”, spune Iorgulescu, pentru distrugerea satelor românești și pentru transformarea lor în ceva asemănător lagărelor de concentrare. Conștienți de importanța pe care cuvintele o au într-un stat totalitar, scriitorii au încercat să vorbească pe limba autorităților pentru a duce o luptă legală, într-o „manieră restrânsă”. Ei au fost amenințați și sfătuiți să nu propună subiecte care nu sunt strict literare. Potrivit lui Iorgulescu, acest ordin a contrazis unul dintre principiile cele mai renumite ale partidului: cum că scriitorii ar trebui „să se implice în întreaga viață a națiunii”. „Proiectul de sistematizare” afectează nu numai satele, a spus Iorgulescu, el va afecta chiar viitorul întregii țări.

Mai târziu, tentativa scriitorilor de a redacta o scrisoare de protest împotriva politicii lui Ceaușescu a fost desoperită, iar cei care au fost implicați au fost puși sub supraveghere în încercarea evidentă de a-i intimida. Acest incident a fost urmat de decizia Guvernului de a reinstaui infamul Decret 408, care interzice contactele cu străinii și care nu a fost niciodată publicat oficial. Un oficial, evident nefamiliarizat cu decretul, a fost trimis la România literară pentru a discuta implicațiile sale și le-a cerut scriitorilor să semneze un document care atestă că au fost înștiințați cu Decretul 408 a fost reinstaui. Dinescu, singurul care a refuzat să semneze documentul, a primit o avertizare din

Mircea Iorgulescu a ales să părăsească România lui Ceaușescu datorită presiunii crescânde exercitate asupra intelectualilor și a deteriorării condițiilor economice și politice. FOTO: Alexandru Molovata

partea comitetului de partid. Mai târziu, el nu numai că a fost destituit atât din slujbă, dar a fost și dat afară din partid pentru că a încălcat Decretul 408, aparent, și nu din cauza adevăratei sale „crime”, aceea de a fi criticat politica lui Ceaușescu într-un interviu cu revista franceză Libération.

Potrivit lui Iorgulescu, extraordinara luare de poziție a lui Dinescu a cauzat o criză de conștiință în România. După părerea sa, intelectualii români trebuie să aleagă între a asuma „atitudinea nerezită, sinceră, a protestului” și a duce mai departe „o aparent normală activitate pentru a lăsa impresia că literatura română și cultura nu au dispărut”. Ca alte posibilități, Iorgulescu a men-

ționat exilul, tăcerea, ea însăși un fel de „exil interior”; și supunerea, care necesită dezvoltarea unei personalități duale și, în final, pierderea propriei identități. Iorgulescu deplânge „atmosfera irespirabilă” creată de acești indivizi care încuviințează toate deciziile partidului, chiar și pe cele greșite.

Iorgulescu crede, totuși, că pentru cei din afară este foarte greu să aprecieze poziția poporului, din cauză că în condițiile actuale, capacitatea de „rezistență spirituală” a scăzut considerabil. Iorgulescu a subliniat că doar la România literară, din cei 15 angajați, doi s-au sinucis, doi au murit – dintre care cel puțin unul, Virgil Mazilescu, a pierit în circumstanțe ciudate, iar alți doi critici literari au plecat în exil.

Toate aceste evenimente au avut loc în ultimii cinci ani. „Este cineva în stare să reziste atât de mult? Poate cineva rezista până la sfârșit?”, se întreabă Iorgulescu.

El a spus, într-un interviu pentru Europa Liberă, că una dintre cărțile sale de esuri, un dicționar despre 160 de tineri scriitori români născuți între 1936 și 1950, a devenit un motiv de rechiziții pentru regim, din cauza a ceea ce li s-a întâmplat multora dintre autori. În 10 ani, 21 dintre acești scriitori au plecat în exil și, în consecință, operele lor nu mai sunt publicate în România, iar 11 dintre ei au murit prematur. Alți patru scriitori, Mircea Dinescu, Ana Blandiana, Alexandru Călinescu și Aurel Dragoș Munteanu au fost puși pe lista neagră după ce l-au criticat public pe Ceaușescu. „Cum își poate face un critic literar treaba, în aceste circumstanțe?”, a întrebat Iorgulescu.

Recentele măsuri luate de cenzură, a spus Iorgulescu, „vizează culmea nebuniei”. Textele, au fost cenzurate parțial sau total, autorilor li s-a interzis să publice recent, un întreg număr al revistei lunare Viața românească a fost topit, aparent pe motiv că era dedicat filosofiei. „Să terminăm cu filosofia” a devenit un slogan aproape oficial. Lista și așa lungă de subiecți interzise a fost extinsă pentru a include aspecte precum: carnea, untul, brânza, cozile, obsesiile, stresul, demolările și buldozerele.

Aceste noi interdicții amintesc de măsurile ideologice luate în 1983 când, de exemplu, criticul literar Octavian Paler, redactor-șef al României libere, a acea vreme, a fost demis din funcția sa pentru că a inițiat o rubrică culturală (ingrijită de Iorgulescu).

Totuși, situația este mai rea decât în 1983, Iorgulescu a spus că își amintește perfect momentul în care a aflat „cu stupefacție și repulsie” că obligațiile dosarelor politice ale tuturor scriitorilor, la modă pe vremea lui Stalin, a fost reinstaui. Această strategie, a spus Iorgulescu, s-a adoptat cu scopul de a îi împiedica pe scriitorii autentici să devină membri ai USR; dar a servit și ca pretext pentru a fi admiși anumiți oameni lipsiți de orice merit literar.

Așa cum a subliniat Iorgulescu, propria sa situație față de Guvern este un exemplu al stării de confuzie în care se află cenzura în România de astăzi. Înainte ca cenzura oficială să fi fost abolită, în 1977, reguli aberante, dar, fără îndoială clare, erau în vigoare și îi priveau pe scriitorii din exil și pe anumiți scriitori „interziși”. Astăzi, în ciuda absenței unor reguli oficiale ale cenzurii, interzicerea neoficială a mai multor mari scriitori români a provocat o criză de conștiință în cazul anumitor critici. „Cum poate să-și facă un critic literar treaba când chiar și menționarea numelor unor scriitori valoroși este interzisă?”, se întreabă Iorgulescu.

Iorgulescu a deplâns faptul că USR a devenit o instituție pur formală, incapabilă să-și ajute membrii. Scriitorii se află permanent în pericol să piardă din avantajele, drepturile de autor și au fost reduse chiar și tirajele. Deși statutul USR stipulează obligația Consiliului USR de a se întâlni la fiecare trei luni, acest lucru nu s-a mai întâmplat din iunie 1986 și nu au mai fost acordate premii literare pentru anii 1986, 1987 sau 1988.

România

contemporană

Într-un interviu recent, Iorgulescu a discutat despre ultima sa carte, Eseu despre Lumea lui Caragiale, care, spune el, oferă câteva explicații pentru decizia de a pleca în exil. Ion Luca Caragiale (1852-1912) a fost dramaturg și o figură celebră din viața literară a României. El a spus că această carte a fost scrisă într-un moment de criză și că scriind despre Caragiale el a făcut mai mult decât să reexaminez situația: „Am încercat să privesc la România de astăzi prin oglinda lui Caragiale”.

Crisula Ștefănescu

Radio Europa Liberă (München) - Raport al secției de cercetare, condus de dr. M. Șafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Cooperativa Radio Progress încadrează urgent conform Legii 12/1971, cu domiciliul stabil în București: inginer specialitatea electronică pentru șef producție, primitor-distribuitor cu gestiune, șef depozit piese electronice, paznic. Relații la Biroul Personal Învățământ Administrativ.

Cooperativa Artă și Precizie cu sediul în București, Pasaj Villacros, încadrează în condițiile Legii 12/1971 următorul personal: 2 contabili principali.

VÂNZĂRI

Aspirator Buran, aragaz electric, oglinzi, televizoare, covoare, mobilă hol, scurtă bărbătească piele.

Convenabil covor persan mecanic Cisnădie lână, rafturi pentru cărți, grilaje ferestre, oglinzi deosebită Rocco, rafturi cămară.

Dacia 1300, fabricată 1978, calorifer electric, termostat, radiocasetofon Sanyo și Grundig, modele deosebite, butelie voiaj, ceas electronic 7 melodii, blue-jeans 44-46.

Sufragerie Baroc, masă mare, nuc masiv, mobilă rustică, scaune, mese, aeroterma lână, palton, gard metalic.

Amplificator Akay ADM 310, boxe Dual 70/90W, pickup Nad, căști Sennheizer, telefon taste 10 memorii.

tv 13 noiembrie 1989

19:00 Telegazeta
19:30 În dezbateri: Tezele, ideile, orientările din expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara lărgită a CC al PCR. Ce a însemnat pentru România calea socială de dezvoltare: progresul multilateral al țării, bunăstarea generală a întregului popor. Documentar. Redactor Alexandru Stark

19:50 Țara întreagă întâmpină Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român. Acțiuni hotărâte în toate unitățile economice pentru îndeplinirea integrală a planului pe anul 1989. Redactor George Ghidrigan

20:10 Cîntirile ale Epocii de Aur. Trepte istorice ale înfloririi multilaterale a patriei. Redactor Anca Arion
20:30 Ce-ți doresc eu tie, dulce Românie. Versuri patriotice, revoluționare
20:45 Știința pentru toți. Sarcini prioritare ale cercetării din domeniul agriculturii și silviculturii. Redactor Ștefana Bratu
21:10 Din lumea capitalului. Documentar. Redactor Paul Șoloc
21:25 Tezaur folcloric. Cântecul, pagină vie în istoria neamului. Redactor Marioara Murărescu
21:50 Telegazeta

vremea

În țară, vremea s-a încălzit ușor în estul și sud-estul țării. Cerul a fost noros și pe alocuri au căzut ploa. La munte au căzut precipitații sub formă de lapoviță și ninsoare. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 12-15 grade, iar cele minime între 0-5 grade. În depresiuni semnalat ceață.

În București, vremea s-a încălzit ușor. Cerul a fost parțial noros, în special după-amiaza și spre seară când au căzut ploa sub formă de aversă. Vântul a suflat slab până la moderat. Temperatura maximă s-a situat în jurul valorii de 12 grade, iar cea minimă, nocturnă între 6-8 grade.

Citadine

ORIZONTAL: 1) Biblioteca... „Mihail Sadoveanu”. 2) Numele lor îl poartă un bulevard și o piață din Capitală (nom., art.). 3) Străvechi locuitor al acestor meleaguri - Pronume demonstrativ (pop.). 4) Întreprinderea „Republica” - Material de construcții care intră în structura blocurilor. 5) Cursante în învățământul superior. 6) Între două stații de metrou - Genitivul. 7) Pseudonim al publicistului Radu D. Rosetti (1820-1868) - Singulari. 8) Siglă pentru Asociația Internațională a Universităților - În industria textilă - (Folos.) 9) Teatrul muzical - Rezultatul adunării. 10) Prețuit.

VERTICAL: 1) Cele trei ale metroului bucureștean. 2) Pasaj rutier bucureștean. 3) Folosit în prelucrări metalice - Prodsu alimentar. 4) Întreprinderea „Automatică” Concepte - Întreprinderea „Progresul”. 5) Control tehnic de calitate (abr.) - În față la „Electronica 1” - Întreprindere de cofetării și răcoritoare (siglă). 6) Pe stadion - Bun! - Ușițe. 7) Amical. 8) Aceste (reg.) - (reg.) - Cui! 9) Element de compunere cu sensul „pietros” - Adverb de timp. 10) Examinat.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dicționar: OVIA, ETA

Informația Bucureștiului, 1989

SALUTĂRI DIN... DROBETA-TURNU SEVERIN!

Ilustrată tipărită de Editura Publiciturism și difuzată de Poșta Română

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Funcționari impertinenți în serviciul contabilitate

În repetate rânduri, ne scrie Florica Știuca din București, am așteptat zadarnic pensia alimentară cuvenită fiului meu minor, pensie pe care trebuie să o primesc lunar, cum lunar trebuie să se rețină suma respectivă din retribuția fostului meu sot, om al muncii la IAMSAT București.

Deplasându-mă la întreprindere, am fost de-a dreptul bruscată de persoanele din serviciul contabilitate, în ale căror atribuțiuni de serviciu intră expedierea drepturilor ce mi se cuvin. Abia când m-am adresat în scrisoare tovarășului director al întreprinderii situația s-a reglementat.

Pentru foarte scurtă vreme, însă. După numai o lună, vechea practică a fost reluată, astfel că în prezent serviciul contabilitate îmi este dator cu pensile pe lunile mai, iunie, iulie, august, septembrie.

Așteptăm de la conducerea unității vestea că la serviciul contabilitate legea se aplică nu după bunul plac, ci corect.

R. Manolescu
Flacăra, nr. 44/1989

Ceașescu a dorit să pună „problema Basarabiei” la Congres

(Urmare din pag. 1)

Trebuie oricum să ridicăm problema populației din Republica Moldovenească, în concordanță cu constituția sovietică și cu ceea ce afirmă acum ei. Trebuie să le asigurăm folosirea limbii, să le asigurăm, pentru că ei sunt o republică, sunt un popor. Ei însuși (sic!) spun că sunt un popor moldovenească. Sunt români și nu-i lasă să folosească limba pe care o doresc ei și, cel puțin, în prima etapă, să se asigure legături corespunzătoare între Moldova și România.

Sigur, nu dorim acum să ridicăm, într-o formă schimbătoare imediată a granițelor, dar soluționarea acestei probleme trebuie gândită și trebuie s-o discutăm. Să avem în vedere, în primul rând să publicăm pozițiile care sunt, mai cu seamă că ei le publică și să avem lunile următoare o discuție specială pe această problemă.

De altfel în 1970-1975 am avut câteva discuții cu secretarul cu problemele internaționale de atunci - Katuşev - trimis de conducere, prin care ne cereau ca noi să recunoaștem în mod deschis, că Basarabia este a lor.

Tov. Elena Ceaușescu: Asta nu se poate niciodată.

Tov. Nicolae Ceaușescu: În programul partidului avem o referire generală și am spus că nu vom putea să recunoaștem. Una este problema granițelor, ca rezultat al forței, dar alta este să recunoaștem că poporul moldovenească este un popor care nu are strănse legături cu poporul român, este un nonsens. Aceasta ar fi o altă problemă. Sigur punându-se problema anulării înțelegerii cu Hitler, este evident că în mod corespunzător intervine și aici anularea. Noi vrem ca după Congres să avem o discuție pe această problemă, pentru că nu se poate să acceptăm această situație și felul cum ei acționează.

Vin și fac o plenară și anunț că vor să îndrepte lucrurile, ce a fost în trecut, dar de fapt adoptați măsuri mai brutale decât în trecut și continuă să-i împiedice să-și pună în valoare problemele lor.

Asta ar fi o altă problemă pe care am vrut s-o ridic în Comitetul Politic Executiv și este de fapt o problemă strict internă, dar am vrut să vedem care este părerea Comitetului Politic Executiv în această problemă.

Dacă sunteți de altă părere, vă rog sunați?

Tov. Georgehe Rădulescu: Este foarte bine cum ați propus.

Tov. Manea Mănescu: Asta este

realitatea și nu se poate altfel.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Deci sunteți de acord?

(Toți tovarășii sunt de acord.)
Aici nu este vorba despre existența unei naționalități, sau a unor oameni care sunt de origine română și se găsesc în Uniunea Sovietică, ci este vorba despre o parte a României, care a fost cedată datorită acordului cu Hitler. Cum s-au publicat aceste acorduri în alta parte va trebui să le publicăm și noi. S-au publicat și în Uniunea Sovietică.

I-am spus și lui Matei și lui Olteanu, pentru că este legat și de partea internațională - i-am chemat pe amândoi pentru că, și din punct de vedere internațional, trebuie să lucreze împreună. Să publicăm aceste probleme, aceste acorduri, pentru că acolo se spune foarte clar că Uniunea Sovietică manifesta interes - asta este formula, în acordul semnat aparte, nu numai în acordul general, în care se pune că Uniunea manifesta interes față de Basarabia și Bucovina. Este vorba de acordul dintre Molotov și Ribbentrop și unde se spune că Germania nu are interes și nu are obiecțiuni față de acest lucru.

Un asemenea punct este și în legătură cu Polonia, că în problema Poloniei și Uniunea Sovietică ma-

nifesta anumite interese, adică împărțirea Poloniei.

În realitate, de fapt, sovieticii au vrut să depășească înțelegerea cu Hitler și au cerut inițial întreaga Bucovina și Hitler s-a opus „ne-am înțeles numai atât”.

Tov. Ion Stoian: Toate acestea sunt în stenogramele lui Hitler.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Este un protocol semnat de ministrul Afacerilor Externe de atunci al României.

Tov. Elena Ceaușescu: Și ne-au luat și Insula Șerpilor.

Tov. Nicolae Ceaușescu: Acestea ar fi unele probleme interne ale României, pe care trebuie să le avem în vedere.

În legătură cu Raportul, în continuare, este prezentată poziția României în problemele internaționale, în care reluăm problema distrugerii armelor nucleare și am introdus aici că țările europene trebuie să realizeze un acord pentru înfăptuire până în 1995 a distrugerii armelor nucleare din Europa, având în vedere că folosirea lor ar duce la distrugerea întregii Europe, în cadrul măsurilor generale de distrugere a armelor nucleare.

Arhivele Naționale, Fond CC al PCR - Secția Cămarilor, dos. nr. 63/1989

amintiri

APĂ DE IZVOR LA DOMICILIU?

...da, utilizând filtrele cu țanțe evazate „F.M. VRANCEA”

Cereti prospectul de la producător:
ÎNTEPRINDEREA JUDEȚEANĂ DE INDUSTRIE LOCALĂ VRANCEA
 Făcșani, str. N. Titulescu nr. 9
 Tel. 1 54 90, telex 5 32 49

O informație suplimentară:
 Aceeași întreprindere produce și livrează
CAMERA COMBINATĂ „ELENA”
 (Studio, dulap cu 3 uși, vitrină, bibliotecă, masă extensibilă, masă pentru televizor, masă pentru telefon, toaletă cu taburet tapisat)